

● **מפ"ם עומדת לפרסם תוכנית-שלום כוללת.** אחרי שנים של לבטים, שמקורם בהבדלי גישה פנימיים ניכרים, עומד מאיר יערי להביא בפני מרכז המפלגה הצעה מפורטת, שנועדה לענות על יוזמת השלום של הנשיא בורניבה. בין השאר יציע יערי: הסכמת ישראל להצטרף לפדרציה מרחיבת, החזרת מיספר מוסכס של פליטים, כינון מסגרת כלכלית משותפת לישראל ולממלכת ירדן, עם זכות לגישה חופשית לנמל חיפה. אין ספק כי המרכז יאשר את התוכנית.

● **מתגבשת האפשרות, ששמעון פרס יאלץ להתפטר מתפקידו כסגן שר הבטחון, עוד לפני הבחירות לכנסת.** לוי אשכול לא סלח לו את התייצבותו במחנה בגוריון, בריב הגלוי שפרץ בוועידת מפא"י. נוסף לזאת הוא רואה בו אלמנט מתחרה במשרד הבטחון. על ידי הרחקתו אף יספק את אחת הדרישות העיקריות של אחדות העבודה לקראת הקמת המערך.

● **שטח 9 בגליל העליון עומד בפני פיתוח נרחב.** על פי תוכנית המתקברות לשלבי ביצוע, יקים שם צה"ל שני מחנות גדולים. כמו כן יוקמו אזורים מגורים למשפחות החיילים שיועסקו בבטיסם אלה, ותיסלל רשת ענפה של כבישים.

● **גל של פשיטות ירגל מאיים על הכלכלה הפרטית.** המחסור החמור באשראי, שלא הוקל גם אחרי ה"ז"ז במאוס, הביא מספר רב של מיפעלים לידי משבר. אחדים מהם עומדים בפני פירוק רשמי תוך השבועות הבאים.

לונדון ומוסקבה מובטחת לה. מול הצעה ריאליה זו העלתה שרת-החוק הצעה בלתי-מצוינות לגמרי, פירושה-החוק הכללי: חבר-הכנסת ברזילי חוזר בכל נאום לענין פירוד האזור ממשק גרעיני. מה אעשה ו' דרישותי הן הרבה יותר צנועות, ואני רוצה רק פירוד מטנקים מפציצים חדישים וצוללות חדשות, ועוד כלים פרוזאיים? אינני זורשת פירוד האזור ממשק סופיסטיקייט, ממשק גרעיני, אלא רק מטנקים. אני אדם צנוע.

אלוהים ולני

מלבד המתיחות ששררה בו, לא נעדרו מן הדיון המדיני (ראה לעיל) גם קוריוזים. המוצלח והמעניין שבהם היתה חזית אגודת ישראל-מק"י, כנגד הופעתו של השופט חיים כהן במועצת האו"ם בוועדה, בה תקף את ברית-המועצות על ש-האפליה לגבי הדת היהודית בברית המועצות החמירה מאז סיום תקופתו של סטאלין. משה סנה תקף את כהן אישית, הזכיר את הכרתו כי חוקי-האישיות של ההלכה דומים לחוקי גירונברג.

קרא ח"כ אגודת-ישראל שלמה לורנץ: "ברצוני לעמוד על עוד תופעה אתה יוצאת מן הכלל, הגוררת אחריה תופעה

יצא מהשק: המקלה-בשניקולות שעורכים בעניין זה גולדה וריין מצטמצמת לשני טונים הסמוכים מאוד זה לזה. בעוד שריין אומר "זכנו וגמרנו", אומרת גולדה: "ה' זכנו עוד יבוא (ראה כתבה בעמודים 9'10). במצב כזה מה פירוש המילים, נגן על זכויות המיסי?"

מספר הפרוטוקול: שרת-החוק: ... נגן על זכויות ה' מיס שלנו. ניסע אל כל מדינות העולם ו' נסביר את הדברים. אתם תסעו; אתם תסי' בירו. נעשה הכל על מנת למנוע מלחמה, זאת אומרת — למנוע הטיית מקורות-המיס. או אולי אתם חושבים שאפשר להגן על זכויות המיס שלנו גם כאשר תהיה הטייה? נעשה את הכל בדרכי שלום ונועם, על-מנת למנוע את ההטייה. אבל נניח לרגע אחד — והלואי והרגע הזה לא יבוא — שעל אף מאמצי ההסברה והרצון הכן שלנו למנוע זאת, בכלי-זאת יהיה הדבר. ואז אני שואלת אתכם: במצב כזה, מה פירוש ה' מליס, נגן על זכויות המיס?"

יעקב ריפתין (מפ"ם): מה דעתך על מאמרי חבר-הכנסת דייין? אולי כדאי בהוד' דמנות זו לשמוע את דעתך?

שרת החוק: תשאל את חבר-הכנסת דייין.

תופיק טובי: מלחמה, נכון? זו ה' תשובה שאת רוצה: מלחמה. נכון? ואת מדברת על שלום.

שרת החוק: היות ואני בסוּחה שגם לחבר-הכנסת ברזילי וגם לחבר-הכנסת ריפ' תי' ידועה חשיבות המיס לבנין הארץ, ל' התיישבות בארץ, למשקים הקיימים ולמש' קים שיקומה, אני שואלת אתכם שוב: מה פירוש המליס, נגן על זכויות המיס?"

יעקב ריפתין: מלחמה — לא!

שרת-החוק: חבר-הכנסת ריפתין, יהיה לכם האומץ להידי באוזני כולם ובאוזני כל הציבור בארץ, שאם הערבים בכלי-זאת יתעקשו ויקחו מאתנו את המיס, נחיה בלי המיס. אדרבא, הגידו זאת, כי אין פירוש אחר לדברים שאתה אומר. אלא שאין אני מאמינה שכך תגידו; אני לא מאמינה שכך תעשו. אבל אם כן — הגידו זאת לעם בישראל: הגידו לו שתעשו הכל כדי להשי' פיע על הערבים שלא יקחו מאתנו את המיס, אבל אם בכלי-זאת יקחו — שיקחו. ... יתכן שחבר-הכנסת ריפתין יגיד על כך שנעשה הכל כדי שלא יקחו מאתנו שטח, אבל אם יקחו — יקחו. אני לא אוכל לומר דברים כאלה, היות ולא ארשה ש' יקחו מאתנו שטח. באותה מידה לא אסכים גם שיקחו מאתנו מיס. אין אנו יכולים להיות בלי שטח, וגם בלי מיס אין אנו יכולים להיות. איפה כאן החכמה, אם אין זו חכמה אופוזיציונית, שאנשים הרוצים (ואני מאמינה שאתם רוצים) לעשות הכל בכדי שהערבים לא יגשימו את התוכנית שלהם, יסתפקו בהכרזות כאלה.

... והרי תוכנית זו של הטיית מקורות הירדן, במצריים היא נולדה. אחד מחברי-הכנסת אמר שלבנון אינה רוצה לקחת חלק בביצוע התוכנית. נכון. מי מכריח אותה? ממשלת-ישראל מכריחה אותה? דייין מכריח את לבנון? נאצר מכריח אותה?

יעקב ריפתין: אני מבין שאת אינך חולקת על דייין?

שרת החוק: אני אינני חולקת על זכותנו להגן — לא במילים — על זכותנו על מיס אלה. ולא רק שאני אינני חולקת על דברי דייין, אלא שאני בטוחה שהרוב ה' מכריע של המדינה אינו חולק על דבריו. הטיית רוצה לראות את אנשי המשקים שולכם, שמקורות-מיס אלה הם מקורות-המיס שלהם, מה הם יאמרו וכיצד הם יגיבו אם יישארו בלי מיס.

יעקב ריפתין: הם מגיבים כמון, ו' אינם רוצים במלחמה.

שרת החוק: ואני רוצה במלחמה? כן אתה אומר? אני רוצה במלחמה?

רות הקטין (אחדות העבודה): כיצד אתה מדבר, חבר-הכנסת ריפתין?

אשה צנועה. לא רק בורגיבה זכה לתשובה בלתי-רצינית מפי שרת-החוק. גם שתי הצעות מעשיות שהועלו במהלך ה' דיון נדחו במחיידי.

האחת, אותה הביא ח"כ מק"י משה סנה, הציעה תיחך בינלאומי בעניין יובלי הירדן. היא נענתה בתשובה מתחמקת, שאינה נוג' עת לעצם ההצעה. קבעה גולדה: הפניות למועצת-הבטחון נחלו כישלון. אולם הצעתו של סנה לא התייחסה כלל למועצת-הבטחון, אלא לתיחכו של אריתאנט.

ההצעה השנייה — שב ח"כ מפ"ם ישראל ברזילי — העלתה עם הארימן, וסנה עם הפוליסטור גרעיני של המרחב, אשר תמיכת השינגטון,

גירוש ספרד השני

הקרובים. פשיטת-הרגל שלהם תסבך מיפעלים נוספים, הקשורים בהם.

● **הממשלה תגיש תיקון לחוק הבחירות, אשר יקבע כי להבא תקוצר התקופה בין ההודעה על עריכת בחירות לכנסת, לבין יום הבחירות, ל-84 ימים.** לצורך זה יוחזק פינגס הבחורים במצב של כוונות מתמדת.

● **הדתיים יופיעו בבחירות לכנסת הששית כשהם מחולי-קים לשני גושים.** גוש אחד יכלול את המפד"ל ומספר קטן של חברים מפועלי אגודת-ישראל, ואילו הגוש השני יהיה מורכב מאגודת-ישראל, פועלי אגודת-ישראל וחוגי הישיבות מבני-ברק. לא יצליחו הנסינות להקים חזית מאוחדת שתכלול את כל המפלגות הדתיות, לאחר שח"כ המפד"ל משה אונא הביע דעתו למען גיוס הבנות הדתיות לשרות לאומי. דבר זה קומם נגד מפלגתו את החרדים הקיצונים של האגודה, והם הודיעו כי לא יצטרפו לרשימה שבה יופיע גם אונא.

● **צפויה שורת גילויים על הצורה בה מנהלת המפד"ל את משרד הפנים.** גילויים אלה יכללו פרשות בהן ניצלו כמה עסקנים את המנגנון הממלכתי למטרות אישיות ולסובת סיפוי המפלגה והמועצות הדתיות.

● **שרגא נצר לא יצליח במאמציו להקים את הכוח השלישי בתוך מפא"י, בכוונה לפשר בין קבוצות אשכול וברזילי.** תומכו העיקרי של נצר, ראש עיריית כפר-סבא מרדכי סורקיס, אינו מוכן להזדהות עם תוכניתו של נצר, נשאר עם קבוצת המיעוט של אנשי בגוריון. כתוצאה מכך נשאר נצר מבודד לגמרי, אחרי שקודם לכן נטשו אותו כמעט כל אנשי הגוש התל-אביבי.

● **הקונפוזיה הישראלית בבוסטון תורחב.** בעקב הפעילות הרבה אותה מגלים דיפלומטים וסטודנטים ערביים בקרב חוגי האינטליגנציה, באוניברסיטת הרווארד ובמכון M.I.T., החליט משרד-החוק להגדיל את הצוות הישראלי, כדי שיהווה משקל-נגד לתעמולה הערבית.

יוצאת-דופן אף היא — וזאת הופעתו של השופט העליון חיים כהן כמגן על חופש-הדת של יהדות ברית-המועצות.

תופעה זו מביאה אותי לידי הזדהות עם חבר-הכנסת סנה, אולי זוהי תופעה יוצאת דופן, אבל אינני מתבייש בה. אני שואל: האם לא יכולנו למצוא אישיות תורנית, או אישיות דתית, במקום אותו איש המכריז בעליפה ובכתב, כאילו אותם עקרונות, שאותם יהודים, שהוא הלך להגן עליהם בפני האו"ם, רואים אותם כעקרו' גות מקודשים, הם כעין חוקי-גירונברג, או חוקים גרעיניים?"

● **שרגא ארנבות ביריה אחת.** ב' מזנון הכנסת ציינו ח"כים מבודחים את הישג המערך החדש מק"י-אגודה לזכותו של סנה, שתפס שלוש ארנבות ביריה אחת:

● הוא הפריך את האיצטלה הדתית של הופעתו האנטי-סובייטית של חיים כהן.

● על-ידי הוקעת הופעתו של חיים כהן נגד הדת היהודית לפני כשנה, העמיד סנה את נציגי האגודה בתזית אחת לעמו נגד פעולת הממשלה בעניין הדת היהודית בבית-המועצות, ופוצץ את החזית המסורתית בעניין זה.

● על-ידי סתירת דברי חיים כהן על אופי הדת היהודית, רמז סנה (שזכה בעצמו לחינוך יהודי בסולין) לסובייטים כיצד אין לכתוב על הדת היהודית. כי לדעת סנה, האמת המדעית היא כי הדת היהודית מבססת את הבלעדיות שלה, את הנבחרות שלה, לא על גזע מאמיניה, כי אם על תורת אמותיה.

התלוצץ ח"כ מפ"ם במזנון: גולדה מתחככת עם הארימן, וסנה עם הפוליסטור קים במוסקבה.